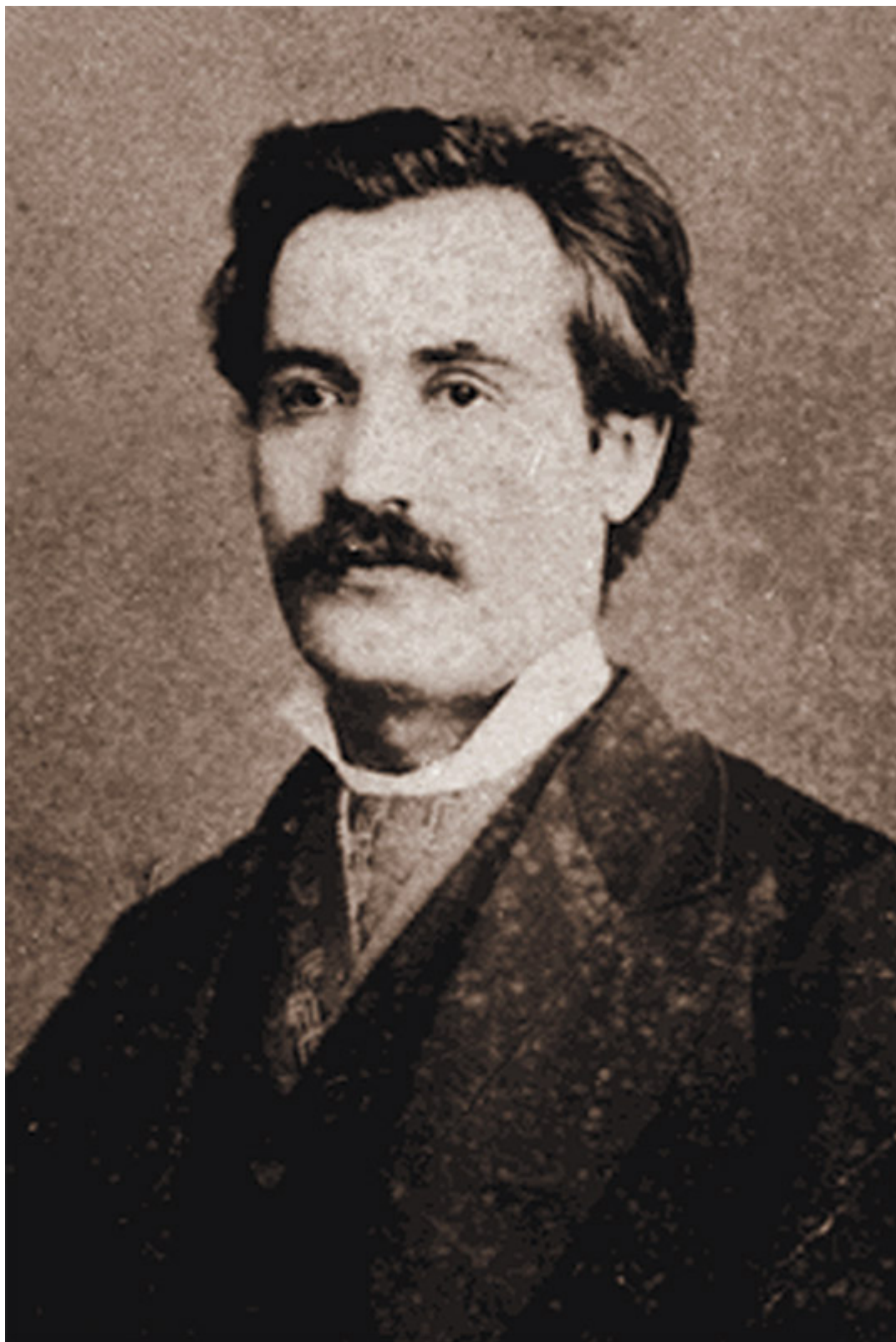

[„NE E SILĂ...”] – de Mihai Eminescu [1 august 1879]

Ne e silă de cestiunea izraelită, întrucât consistă din

exigențe jidovești, și ne rezervasem ca, măcar în timpul cât nu se reîntrunesc Corpurile legiuitoare să nu vorbim de ea decît atunci cînd țara noastră ar fi ținta unui atac, fie dinlăuntru, fie dinafară.

A solicita intervenirea diplomatică sau înarmată a străinilor contra țării în care trăiești este un act de înaltă trădare comis împotriva acelei țări.

Alianța solicită pe toate căile această intervenire. Mii de evrei din țară fac parte din Alianță.

Deci mii de evrei din țară sînt trădători.

În Rusia i-ar aștepta pe asemenea oameni Siberia, în Franța deportarea, în alte locuri închisoarea; la noi însă se bucură de deplină libertate, ne înjură prin presa evreiască cum poftesc și noi îi lăsăm să-și joace caii după cum le e voia și dorința inimei.

Atacurile de care am vorbit la-nceput sînt numeroase.

La circulara d-lui Cîmpineanu, Alianța a răspuns printr-o broșură compusă și datată din București, tipărită la Cernăuți și espediată din Iași. Această broșură începe cu următorul neadevăr istoric:

După Regulamentul organic toți evreii cari plăteau bir erau priviți ca pămînteni și se bucurau de drepturile unor atari, puteau fi primiți în coporațiile breslelor, puteau să cumpere proprietate i mobilă întrucît nu era încărcată cu boieresc, aveau drept de alegere în comună, puteau să înainteze în armată pînă la gradul de ofițer, li se dădeau titluri nobilitare și alte distincțiuni, cu un cuvînt se bucurau de deplina libertate a acțiunii, ba încă se bucurau și de privilegii pe cari țărani și ceilalți burgeji nu le aveau.

Afară de deplina libertate a acțiunii, toate aserțiunile celelalte sînt neexacte. Adevărul e că înaintea Regulamentului

organic obiceiul pămîntului permitea evreilor pe atunci foarte puțini la număr cumpărarea de case în orașe, și că tot acei evrei pămînteni aveau nu dreptul de a intra în corporațiile breslelor orășenești, de la care erau și rămîneau excluși ci aveau ei înșii una singură corporație a lor proprie și drept staroste pe rabin, tot așa precum străinii formau asemenea o corporație, ca și aceea a ciubotarilor sau tălpălarilor; avînd staroste pe ... consul. Sub această formă hibridă de corporație orășenească s-au introdus, după Tractatul de la Passarovitz, consulatele la noi și de acolo s-au numit și se numesc încă stărostii.

De la priimirea în breslele creștine și pînă la formarea unei bresle aparte e însă o mare deosebire, precum și de la cumpărarea de case în orașe pînă la cumpărarea de imobile întru cît nu erau încărcate cu boieresc. Căci nu erau încărcate cu boieresc moșiile și casele răzășești, dar ca mai ba să le poată cumpăra evreii! Nu erau încărcate viile și pămînturile orășenilor, adecă moșiile și încunjurătoarea orașelor, pe cari asemenea evreii n-aveau drept să le cumpere.

În fine sub Mihai Vodă Sturza li s-au luat evreilor, prin încheieri ale Divanelor, dreptul de-a se așeza la țară și de-a debita băuturi spirtoase; sub Grigore Ghica li s-a luat și dreptul de-a cumpăra case în orașe, încît tocmai în momentele în care Mihai Vodă elibera și pune pe picior de egalitate cu ceilalți locuitori pe țiganii de pe moșiile sale proprii și de pe cele mănăstirești, el găsea de cuviință, pentru zdruncinul ce pricinuiesc locuitorilor, să restrîngă drepturile evreilor. Toți scriitorii timpului aceuia deplîng invaziunea evreilor din Galiția și Rusia, cari, fugînd de serviciul militar, veneau ca roiurile de locuste, ca și astăzi, fără paspoarte, fie pe vadurile Prutului, unde conrupeau granița rusească mai bine păzită, fie pe cărări de munte, necunoscute grănicerilor austriaci. Îndealtminterea și ruși și austriaci erau bucuroși să scape de ei, ca și astăzi. Asemenea nu se va auzi din timpul Regulamentului și pînă în epoca constituțională ca un

evreu să fi căpătat titlu nobiliar sau să fi devenit ofițer în armată.

În realitate cel mai îngăduitor Domn față cu evreii au fost Cuza Vodă. El le-a deschis școalele românești din care a ieșit tinerimea evreiască care face cu atîta foc parte din Alianța izraelită, el le-a dat egalitatea drepturilor civile, el a început a înrola pe cîte unul în armată, dîndu-i ocazia de a deveni ofițer; el în sfîrșit dispusese prin Codul civil norma după care evreii pot deveni cetățeni români; bineînțelegîndu-se însă că n-avea aface decît cu evreii ca indivizi, nu cu ei ca rasă organizată și strunită din partea Alianței.

Ex nihilo nil fit.

Cine n-a avut drepturi nu le are nici astăzi. Evreii, considerați pururea ca străini în țară și fiind străini în realitate, căci nu vorbesc românește în familie, au o lege deosebită de aceea a celorlalți locuitori și nu s-amestecă cu ei prin căsătorii, vor rămînea străini pînă ce nu vor deveni români. Deși limba nu e singurul semn caracteristic al naționalității, totuși el e un semn principal. Pe cîtă vreme nu vor vorbi în familie românește, nu-și vor ținea socotelele și registrele de comerț în românește, nu vor primi în școale și sinagoge limba românească- în sinagoge, de nu pentru partea strict rituală, cel puțin pentru predici nu vor putea fi considerați ca români.

Dar pretinși români cari [î]ncep activitatea lor de fii ai patriei prin a denunța și calomnia patria lor și prin a-i impune condiții internaționale de existență, sau neexistență asemenea români nu admitem noi și nu-i admite nimeni.

Orice s-ar zice așadar, uneltirile Alianței pe lîngă Congres constituie din partea membrilor pămînteni ai acelei Alianțe un act de înaltă trădare ; amenințarea cu intervenția străină, cu nerecunoașterea independenței țării.

Aceste uneltiri au făcut pe evrei să piarză pînă și pe puținii

lor amici sinceri dintre români, căci asemenea amici existau. Existau între români bărbați de bună-credință, bogați, cu desăvîrșire neatârnați de capitalurile evreiești, cari așteptau la soluțiunea cea mai favorabilă evreilor, pentru că așteptau prin aceasta crearea unei puternice clase de mijloc în Moldova. Dar premiza acestor speranțe și aspirațiuni era cel puțin posibilitatea ca evreii să devie români. Din momentul însă ce-i vedem aliați cu toți străinii de pe fața pământului contra țării în care trăiesc și a poporului de pe spatele căruia subzistă, din acel moment chiar acei puțini trebuiau să piarză orice speranță. La străini s-au adresat pentru a căpăta drepturi, de la străini capetele: săi vedem cu ce se vor alege.

Evreii s-au amăgit asupra dorințelor Congresului precum și asupra art. 44, ba chiar țara a fost amăgită de către roșii. Noi am spus-o însă din capul locului că nu înțelegem art. 44 și că după el un pretext cel mult trebuie să se fi ascunzînd cauze politice de o greutate mai mare. Timpul din urmă a început să descopere puțin adevăratul înțeles al articolului menționat; și, dacă ne impunem tăcere în privirea acelui înțeles, o facem pentru că istoria art. 44: e încă în deplină fierbere și nu avem rezultatele clare înaintea noastră.

În orice caz însă evreii vor fi aceia cari vor avea a regreta introducerea art. 44 în Tratatul de la Berlin.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 noiembrie 1877 – 15 februarie 1880

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1980

Vol X

Mihai-Eminescu.Ro